

Nr 357.

Av herr **Staxäng m. fl.**, om beredande av möjlighet till lokala synpunkters beaktande vid mera betydelsefulla förändringar i affärsverkens serviceförhållanden.

Omständigheterna har nödvändiggjort en viss snävhet i affärsverkens kundservice. Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson, framhöll i en interpellationsdebatt i riksdagens första kammare den 5 maj 1953 att den affärsmässiga synpunkten måste beaktas i vederbörande verk och att som följd därav vissa rationaliseringar och även en del inskränkningar måste företagas. Det torde inte kunna undgåas att sådana rationaliseringar och inskränkningar ofta får synnerligen beklagliga konsekvenser för en berörd bygd. I stor utsträckning drabbas landsbygden och då i allmänhet trakter som redan förut på grund av avlägset läge har svårigheter att upprätthålla goda förbindelser med mera tätbebyggda delar av landet. Nyligen drabbades t. ex. öbefolkningen i norra Bohuslän på detta sätt beträffande postgången. Vad detta kan få för följder i form av ökad utflyttning från sådana trakter torde icke närmare behöva förklaras.

Affärsverken och kanske då i synnerhet statens järnvägar har sedan lång tid tillbaka sökt upprätthålla kontakt med allmänheten ute i landet och den kommunala representationen. I skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 maj 1947 anhöll riksdagen emellertid i anledning av motioner i båda kamrarna om utredning av frågan om inrättande av järnvägsnämnder. Motionärerna hade framhållit att sådana nämnder kunde tänkas bli ett slags parallell till de då nyligen inrättade vägnämnderna. Avsikten var att järnvägsnämnderna skulle anknytas till länen och utses av landstingen samt ha till uppgift att bli förbindelseorgan mellan bygderna och ledningen för statens järnvägar. Den begärda utredningen verkställdes av de utredningsmän som sysslade med frågan om statens järnvägars organisation men ledde icke till något praktiskt resultat. Utredningsmännen ansåg nämligen att den av dem föreslagna distriktsindelningen av statens järnvägar skulle kunna göra sådana förbindelseorgan överflödiga. Emellertid har utredningsförslaget om betydligt flera distrikt inom statens järnvägar inte föranlett någon åtgärd, och utredningens motivering för att järnvägsnämnder inte borde inrättas förfaller därmed.

Då vi nu tar upp denna fråga anser vi det lämpligt att man överväger huruvida förbindelseorganet inte bör vara länsstyrelsen i stället för en särskild nämnd. Samtidigt finner vi det motiverat att förbindelse av detta slag inte enbart avser järnvägsfrågor utan även såväl post- som tele- och radio-

frågor. Det är angeläget att de direkta kontakter som för närvarande förekommer mellan å ena sidan exempelvis statens järnvägars ledning och å andra sidan befintliga kommunala trafikråd eller dylikt upprätthålles, men det torde vara värdefullt att dessutom fastare former skapas för förbindelserna mellan affärsverken och berörda bygder. Endast därigenom kan en ändamålsenlig och rättvis utformning ernås vid de rationaliseringar som måste vidtagas.

Om affärsverksledningarna rekommenderas att varje gång de ämnar företaga en lokalt sett mera genomgripande förändring i sina serviceförhållanden — exempelvis indragning av poststation eller lantbrevbäringslinje, förvandling av järnvägsstation till obemannad hållplats, försämring av tåg- eller bussförbindelser, omläggning av taxesystem eller dylikt — inhämta yttrande från länsstyrelsen i vederbörande län, vilken sedan i sin tur kan taga kontakt med kommunala myndigheter, representanter för näringslivet etc., torde tillfredsställande möjligheter till beaktande av lokala synpunkter ernås utan att någon särskild eller osmidig organisation därför kräves.

Med stöd av vad här anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om sådana instruktioner till vederbörande kommunikationsverksledningar, att yttrande alltid inhämtas från länsstyrelse i berört län, innan lokalt sett mera betydelsefulla förändringar i verkens serviceförhållanden vidtages.

Stockholm den 27 januari 1954.

Ernst V. Staxäng.

Torgil von Seth.

Rolf Eliasson.

Carl Östlund.

Nr 358.

Av fröken **Wetterström** och herr **Braconier**, om sådan ändring i lotteriförordningen att organisation, som drivit verksamhet eller propaganda i samhällsfientlig riktning, icke må beviljas lotteritillstånd.

(Lika lydande med motion i Första kammaren, nr 103.)

Stockholm den 27 januari 1954.

Karin Wetterström.

Jean Braconier.
